

Етнічна мозаїка України
Короткий сюжет - «Гагаузи України. Хто вони?»

Тривалість: до 5.30 хвилин

Мінімальний сценарій

Час	Голос диктора	Візуальний ряд
00.00-00.10	Етнічна мозаїка України	«Етнічна мозаїка України» «Гагаузи у національних костюмах»
00.10-00.25	Як відомо, Україна – багатонаціональна країна. Кожен корінний народ представляє собою цілий калейдоскоп з власної мови, культури та традицій.	Зображення України, приближення певних районів та швидка зміна зображення різних національностей, що там проживають, з типовими для них костюмами та атрибутами (наприклад татари зі знаком тарак танги, гагаузи на фоні степу з виноградом)
00.25 – 00.40	На теренах Південної Бессарабії, серед безкрайніх степів та краю вічного сонця живе один з корінних народів України – гагаузи. Вони – представники тюрків на території України. Але яким чином гагаузи опинилися тут, серед давньої слов'янської нації?	Швидка зміна малюнків, починаючи з зображення моря, Одеси, степів, виноградників, сіл з людьми, одягненими в гагаузькі національні костюми, пастухів з баранами, монастир у гагаузькому селі тощо. На момент останнього питання картинка різко зупиняється і зображення стирається. Малюється великий знак запитання.
00.40-1.00	Перш за все, почнемо з того, хто взагалі такі є ці містичні гагаузи, адже багато хто навіть не здогадуються про їх існування через їх малочисельність, а саме приблизно 32 тис. населення в Україні. Чи є вони турками, болгарами або греками, що асимілювали?	Зображення чоловічка з хмаркою у вигляді думки. В хмарці за написом «гагаузи». Потім починають з'являтися його здогади у вже більших хмарках (наприклад зображення турків у типовому стилі (падишахи, гареми т.д.) тощо)
1.00-1.20	Гагаузи – це православний тюркомовний народ, нащадки кочових племен половців, печенігів та огузів, що прийшли у Пруто-Дністровське межиріччя з Балкан. Тотемним знаком гагаузів є вовк, у зв'язку з легендою про вовчицю, що спасла та викормила єдиного представника гагаузького народу, який лишився в живих.	Зображення різних тюркських кочових племен, їх звичайне життя (постійне пересування на конях, багаття, пасовища з вівцями. Зображення прапору гагаузів з вовком (можливо ще зображення старого прапору зображенням півня) та показ вовків в різних інтерпретаціях в житті гагаузів (статуетки, «свято вовка» тощо)
1.20-1.40	Спочатку, підчас Великого Переселення	Карта світу, де йдуть стрілочки

	Народів, яке почалось у V - VI ст.н.е., гагаузи перекочували з передгір'їв Алтаю у північно-східну Болгарію (Добруджу). Вони заснували у XIII ст.н.е. там свою державу Узі-Ейлет, яка була досить мирною та незалежною і яка проіснувала біля 120 років.	з маленькими зображеннями кочовиків з Алтаю і до Болгарії. Потім окреслення територій Добруджі та зображення мирної процвітаючої держави зі степами морем.
1.40-2.00	Але потім наприкінці XVIII початку XIX ст..у зв'язку з початком російсько-турецьких війн і звільненням деяких земель на Півдні Бессарабії, певна частина гагаузів переселилась в Одеську, Миколаївську, Запорізьку та інші області та Крим.	Раптовий «вибух» мирної картинки та зображення войовничо налаштованих турків, які воюють з російськими військами. Потім знову зображення карти та стрілочка, яка веде в Бессарабію, і по мірі назв обводить кожну область кружечком.
2.20-2.40	XIX- початок XX століття не були легкими для гагаузьських спільнот– нерідко доводилось жити в землянках, довго йти до землеробства, надаючи перевагу скотарству. Часто під час воєн з Туреччиною частина гагаузів мусила переселятися за лінію фронту вслід за росіянами тощо. В I світовій війні на боці Росії воювало 15 тис. призваних гагаузів.	Зображення гагаузів під час першої світової війни, зображення землянок, гагаузів-скотарів та гагаузів-землеробів
2.40-3.00	Міжвоєнне двадцятиріччя, коли Бессарабія опинилась в складі Румунії, для гагаузів минулися досить складно. Гагаузи сприймали румунізацію Бессарабії неприхильно, доходило навіть до економічних бунтів. Проте часто не помічаються і певні позитиви – навчання молоді в університетах Румунії і Туреччини, видання власне в 1934 р. праці о. Міхаїла Чакіра "Історія гагаузів Бессарабії", написану гагаузькою мовою румунським алфавітом. Над цією книжкою Чакір працював 40 років.	Зображення румунізації Бессарабії (зміна гагаузьких назв сіл, міст, вулиць на румунські, заборона гагаузької мови тощо). Картинка змінюється а більш позитивну – гагаузька молодь в університетах Румунії та Туреччини (можливо фотографія Ататюрка), фотографія Чакіра з книгою.
3.00-3.20	Пертурбації, по'в'язані із анексією Бессарабії Радянським Союзом, повернення її до Румунії в 1941 р. і остаточне приєднання до СРСР після II світової війни, як і для кожного народу цієї частини Європи, минали трагічно. Причому, якщо про румунські репресії і екзекуції написано чимало, то про радянські не надто. Особливо ж замовчується голод 1946-1947 рр., котрий забрав біля 10 % жителів Буджаку, а гагаузів 30%.	Знову показується карта, в якій територія проживання гагаузів відходить до СРСР. Зображення гагаузів під час другої Світової війни. Старі фотографії часів Голодомору, пам'ятники в гагаузьких селах.
3.20-3.40	Колективізація та розкуркулення призвели до вивезення гагаузів зі своїх сіл.(1940,1944,1949,1952 та відправка молоді на ФЗО). Наприклад в ніч на 6 липня 1949 р.	Зображення колгоспів з гагаузькими родинами і потім їх вислання у різні кінці СРСР(Казахстан,Узбекистан,

	вглиб СРСР було відправлено біля 200 гагаузьких родин. Окремі родини рятувалися втечею на Донбас. На момент горбачовської перебудови не виходило жодної газети, жодної радіо чи телепрограми гагаузькою.	Сибір)(зображення гагаузів зі всіма пожитками, котрих виганяють радянські війська)
3.40-3.55	Саме тому, коли Україна виборолала свою незалежність, гагаузам стало житися набагато легше. Вони –патріоти своєї країни, які при цьому зберігають свої традиції.	Зображення українських символів почергово (прапор, герб, степи на території Одещині) та гагаузів з ними (Шевченко на гагаузькій мові, гімн України гагаузькою)
3.55-4.25	З відомих традиційних речей гагаузів залишаються звісно кухня та власні свята. <i>День Святого Георгія, Георгіїв день</i> (Хедерлез) — свято пробудження навколишнього світу, першої роси, першого приплоду. Це одне з найбільш шанованих свят у всіх тюркських народів. Православні ж гагаузи називають це свято Днем Святого Георгія і шанують його на рівні з Великоднем.	Кухня гагаузів (зображення гагаузів похилого віку з традиційними стравами такими як патлижан манджаси, каурма, кирма) Зображення святкування Хедерлезу (жертвоприношення барана, концерти тощо)
4.25-4.45	Розвиток культури та побуту гагаузів характеризувався поєднанням традиційних балканських і місцевих промислів. Традиційними видами діяльності, яким гагаузи віддають перевагу і зараз, є рільництво, садівництво, виноградарство, вівчарство, шовківництво, ткацька, кушнірська, кравецька, ювелірна, телярсько-столярна справи.	Зображення гагаузів з різних сфер діяльності та їх виробів: виноградарство (вино та виноград), ткацтво (традиційні килими гагаузів)
4.45-5.05	Сьогодні ВГО «Союз гагаузів України» займається збереженням цього етносу: випускає навчальні матеріали гагаузькою мовою для шкіл, влаштовують заходи, відкривають факультети з вивчення гагаузької мови. Сучасні гагаузи піклуються майбутнім свого народу, і це дає надію, що він збережеться і продовжить розцвітати ще не одне століття! Хай живуть гагаузи!	Зображення атрибутів ВГО «Союз гагаузів України» та предметів її діяльності: підручників, заходів, свят. В кінці прапор України та гагаузів разом.
5.05-5.25	Титри	